

ΚΡΙΣΤΙ ΛΕΦΤΕΡΙ

ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ ΤΩΝ *SUNDAY TIMES*

Το τραγούδι των πουλιών

Ένα αριστοτεχνικό μυθιστόρημα με θέμα τις μετανάστριες. Η πτήση τους προς την ελευθερία μπορεί να αποδειχτεί μια καλοστημένη παγίδα.

JODI PICOULT, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το τραγοῦδι των πουλιῶν**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Songbirds
Από τις Εκδόσεις Manilla Press, Λονδίνο 2021
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Christy Lefteri
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Στέλλα Πεκκαρίδου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Μαρία Γουρνιεζάκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Emma Rogers
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Christy Lefteri, 2021
© Εικόνων εξωφύλλου: Shutterstock.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4669-1
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4670-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιερῶνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 Publishers since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοῖου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΚΡΙΣΤΙ ΛΕΦΤΕΡΙ

Το τραγούδι των πουλιών

Μετάφραση: Στέλλα Πεκιαρίδη

Για τη Μάριαν

Όλες οι σημειώσεις ανήκουν στη μεταφράστρια του βιβλίου.

Γιάννης

Μια μέρα, η Νίσα εξαφανίστηκε και μεταμορφώθηκε σε χρυσάφι. Έγινε το χρυσάφι στα μάτια του πλάσματος που έστεκε μπροστά μου. Έγινε το χρυσάφι στον πρωινό ουρανό και στη μουσική των πουλιών. Αργότερα, έγινε το χρυσάφι στην τρεμουλιαστή μελωδία της οικιακής βοηθού από το Βιετνάμ που τραγουδούσε στο εστιατόριο του Τεό. Ακόμα πιο μετά, το χρυσάφι στα πρόσωπα και στις φωνές όλων των οικιακών βοηθών που συνέρρεαν στους δρόμους σαν ένα ταραγμένο από θυμό ποτάμι, απαιτώντας ο κόσμος να τις δει και να τις ακούσει. Εκεί βρίσκεται η Νίσα. Μα ας πάμε πίσω. Πρέπει να πάμε πίσω.

Πέτρα

Τη μέρα που η Νίσα εξαφανίστηκε, πήγαμε στα βουνά. Φορέσαμε κι οι τρεις μας τα ορειβατικά μποτάκια μας και περμιμέναμε το λεωφορείο που ανεβαίνει στα βουνά του Τροόδους, το οποίο περνά δύο φορές τη μέρα. Η Νίσα κανονικά θα έβγαινε μόνη της όπως κάθε Κυριακή, αλλά αυτή τη φορά, για πρώτη φορά, αποφάσισε να έρθει μαζί με την Αλίκη κι εμένα.

Ω, τι όμορφα που ήταν εκεί πάνω! Η φθινοπωρινή ομίχλη έσμιγε με τις φτέρες, τα πεύκα και τις τορνευτές βελανιδιές. Αυτά τα βουνά αναδύθηκαν από τη θάλασσα όταν η αφρικανική και η ευρωπαϊκή τεκτονική πλάκα συγκρούστηκαν. Μπορείς να δεις μέχρι και τον ωκεάνιο φλοιό της Γης. Οι σχηματισμοί των βράχων, με τις φλέβες και τις στρώσεις τους από λάβα, μοιάζουν σαν να φορούν δέρμα φιδιού.

Τρελαίνομαι να κάνω σκέψεις για ξεκινήματα. Όπως σ' εκείνη την ιστορία που η θεία μου συνήθιζε να λέει στην πίσω αυλή: *Όταν ο Δημιουργός τελείωσε τη δημιουργία του κόσμου –Πέτρα, ακούς!– έριξε κάτω όσους σβόλους από λάσπη είχαν μείνει στα χέρια του κι αυτοί έπεσαν στη θάλασσα και σχημάτισαν αυτό το νησί.*

Ναι, τρελαίνομαι να κάνω σκέψεις για ξεκινήματα. Δε μου αρέσουν τα τελειώματα, αλλά υποθέτω πως αυτό συμβαίνει στους

περισσότερους ανθρώπους. Ένα τελείωμα μπορεί να βρισκείται ακριβώς κάτω απ' τη μύτη σου χωρίς εσύ να το γνωρίζεις. Σαν το τελευταίο φλιτζάνι καφέ που πίνεις με κάποιον ενώ νόμιζες πως θα ακολουθούσαν κι άλλα πολλά.

Η Αλίκη έπαιξε με τα φύλλα, ενώ η Νίσα κι εγώ καθόμασταν κάτω από τη θερμάστρα και πίναμε καφέ σ' ένα από τα ταβερνάκια που συναντήσαμε στη διαδρομή μας. Θυμάμαι ακόμα την κουβέντα μας.

Η Νίσα ήταν ασυνήθιστα σιωπηλή, ανακάτεψε τον καφέ της για λίγο χωρίς να πίνει. «Κυρία», είπε, ξαφνικά, «θέλω να σας κάνω μια ερώτηση».

Ένευσα καταφατικά και περίμενα, ενώ εκείνη στριφογύρισε στην καρέκλα της.

«Θα ήθελα απόψε να πάρω ρεπό για να—»

«Μα, Νίσα, όλη τη μέρα είχες ρεπό!»

Δεν ξαναμίλησε για λίγη ώρα. Η Αλίκη μάζευε αγκαλιές φύλλα και τα στοίβαζε σε ένα παγκάκι. Την κοιτούσαμε και οι δυο.

Η Νίσα είχε αποφασίσει να περάσει τη μέρα μαζί μας, να έρθει μαζί με την Αλίκη κι εμένα σ' αυτή την εκδρομή. Δε θα έπρεπε να περιμένει να της δώσω κι άλλη άδεια.

«Νίσα», είπα, «έχεις ρεπό όλη την Κυριακή. Το βράδυ έχεις πράγματα να κάνεις. Πρέπει να βοηθήσεις την Αλίκη να ετοιμάσει την τσάντα της για το σχολείο κι ύστερα να τη βάλεις για ύπνο».

«Κυρία, πολλές από τις άλλες γυναίκες έχουν ρεπό και το βράδυ της Κυριακής». Αυτό το είπε αργά.

«Εγώ ξέρω από πρώτο χέρι ότι σε άλλες γυναίκες δεν επιτρέπεται να βγαίνουν να γυρνοβολούν τη νύχτα».

Έκανε σαν να μην το άκουσε και είπε: «Κι εγώ δε νομίζω ότι η κυρία έχει κανονίσει κάτι απόψε», ρίχνοντάς μου μια ντροπαλή ματιά προτού στρέψει το βλέμμα της στον καφέ. «Οπότε ίσως η κυρία να μπορούσε να βάλει η ίδια την Αλίκη για ύπνο απόψε; Θα κάνω παραπάνω δουλειές την επόμενη Κυριακή για να το ξεπληρώσω».

Ήμουν έτοιμη να τη ρωτήσω πού σκόπευε να πάει· τι ήταν αυτό το τόσο σημαντικό για το οποίο ήταν διατεθειμένη να διαταράξει τη ρουτίνα μας. Ίσως είδε το αποδοκιμαστικό βλέμμα στα μάτια μου, αλλά καμιά μας δεν πρόλαβε να πει τίποτα, γιατί εκείνη τη στιγμή μια χιονοστιβάδα από φύλλα έσκασε πάνω στα κεφάλια μας. Η Νίσα στρίγκλισε και αντέδρασε θεατρικά, κουνώντας τα χέρια της στον αέρα και κυνηγώντας την Αλίκη, η οποία το έσκασε προς ένα μονοπάτι που οδηγούσε στο δάσος. Τις άκουγα ύστερα από λίγο, σαν δυο παιδιά, να γελούν και να παίζουν, ενώ εγώ έπινα τον καφέ μου.

Μόλις φτάσαμε στο σπίτι εκείνο το βράδυ, η Νίσα δεν ξανααναφέρθηκε στο βραδινό ρεπό. Έφτιαξε νταλ κάρι και το σπίτι κατακλύστηκε από αρώματα κρεμμυδιού και πράσινης πιπεριάς, κύμινου, κουρκουμά, μοσχοσίταρου και φύλλων κάρι. Κοίταξα πάνω απ' τον ώμο της καθώς σόταρε τα κρεμμύδια και συνδύαζε τα μπαχαρικά με τις κόκκινες φακές, για να προσθέσει στο τέλος μια στάλα γάλα καρύδας. Μου έτρεξαν τα σάλια. Η Νίσα ήξερε ότι αυτό ήταν το αγαπημένο μου φαγητό. Άναψα φωτιά στο καθιστικό. Είχε βρέξει νωρίτερα το απόγευμα και από το παράθυρο είδα ότι ο Γιακουμής απέναντι είχε κατεβάσει την τέντα του και οι λιθόστρωτοι δρόμοι γυάλιζαν κάτω από τα ξεστά φώτα του παλαιοπωλείου του.

Δεν έχουμε κεντρική θέρμανση, γι' αυτό καθίσαμε όσο πιο κοντά μπορούσαμε στις φλόγες με τα μπολ νταλ κάρι ακουμπισμένα στα πόδια μας. Η Νίσα μού έφερε ένα ποτήρι γλυκιά ζιβανία*—την αρωματισμένη εκδοχή με καραμέλα και μοσχοστάφυλο, που σε κρατά ζεστό μια τέτοια ψυχρή βραδιά— και εξέτασε την Αλίκη στην προπαίδεια του εννιά.

---

* Κυπριακό απόσταγμα από σταφύλια παρεμφερές με το τσίπουρο και την τσιουδιά.

«Εφτά φορές το εννιά;» είπε η Νίσα.

«Εξήντα τρία».

«Ωραία. Εννιά φορές το εννιά».

«Ουδόντα ένα! Και δεν έχει νόημα να το κάνουμε αυτό».

«Γιατί;»

«Τα ξέρω».

«Μα δεν έχεις κάνει εξάσκηση».

«Δε χρειάζεται. Πρέπει απλώς να καταλάβεις το μοτίβο. Αν με ρωτήσεις πόσο κάνει επτά φορές το εννιά, θα ξέρω ότι η απάντηση αρχίζει από έξι. Ξέρω πως ο δεύτερος αριθμός είναι πάντοτε ένας αριθμός πιο κάτω απ' τον προηγούμενο. Οπότε, οχτώ φορές το εννιά κάνει εβδομήντα δύο».

«Σαν πολύ γλωσσού είσαι εκεί που σε συμφέρει, το ξέρεις; Θα σε εξετάσω θες δε θες».

«Εμπρός, λοιπόν. Αν σε κάνει να νιώθεις καλύτερα». Η Αλίκη αναστέναξε και ανασήκωσε τους ώμους λες και παραδινόταν στο αναπόδραστο πεπρωμένο της να μάθει κάτι που ήδη ήξερε. Είχε όλο το τσαγανό ενός εννιάχρονου κοριτσιού.

Ναι, τα θυμάμαι όλα πολύ καλά, τον τρόπο που η Αλίκη μασούσε και χασμουριόταν και φώναζε τις απαντήσεις, τον τρόπο που η Νίσα είχε στραμμένη την προσοχή της στην κόρη μου, απευθύνοντας πού και πού καμιά κουβέντα και σ' εμένα. Η τηλεόραση τρεμόπαιζε στο βάθος. Έπαιζε ειδήσεις με τον ήχο χαμηλωμένο: πλάνα με πρόσφυγες που διασώθηκαν στις ακτές ενός ελληνικού νησιού. Η εικόνα ενός παιδιού που μεταφέρεται στη στεριά.

Θα τα είχα ξεχάσει όλα αυτά, αλλά τα σκέφτηκα ξανά και ξανά, όπως όταν πατάς πάλι πάνω στα χνάρια σου στην άμμο όταν έχεις χάσει κάτι πολύτιμο.

Η Αλίκη ξάπλωσε ανάσκελα και κλότισε τα πόδια της στον αέρα.

«Σήκω πάνω», τη μάλωσε η Νίσα, «αλλιώς θα τα βγάλεις όλα. Μόλις έφαγες». Η Αλίκη έκανε έναν μορφασμό, αλλά δεν άκουσε: κούρνιασε στον καναπέ και παρακολούθησε τηλεόραση, με

τα μάτια της να τρέχουν πάνω στα πρόσωπα των ανθρώπων καθώς εκείνοι με κόπο βάδιζαν έξω απ' το νερό.

Η Νίσα μού ξαναγέμισε το ποτήρι για τρίτη φορά, κι εγώ άρχιζα να νυστάζω. Τότε κοίταξα την κόρη μου· ένα παιδί κοτζάμ θηρίο, πάντοτε ήταν πολύ μεγαλόσωμη για μένα, ακόμα και οι μπούκλες των μαλλιών της ήταν πολύ χοντρές για να τις τυλίξω στα χέρια μου. Κάτι μπούκλες τόσο χοντρές, σαν πλοκάμια χταποδιού· μοιάζουν να αιψηφούν τη βαρύτητα, λες και ζει σ' έναν υποβρύχιο κόσμο.

Στο φως της φωτιάς, παρατήρησα πως το πρόσωπο της Νίσα ήταν ωχρό, θύμιζε συκαλάκι γλυκό βουτηγμένο στο σιρόπι που έχει χάσει το πραγματικό του χρώμα. Αντιλήφθηκε το βλέμμα μου και χαμογέλασε, μ' ένα μικρό, γλυκό χαμόγελο. Έστρεψα τη ματιά μου στην Αλίκη.

«Ετοίμασες την τσάντα σου για το σχολείο;» ρώτησα.

Η Αλίκη ήταν απορροφημένη στην οθόνη.

«Τώρα θα το κάνουμε, κυρία». Η Νίσα σηκώθηκε φουριόζικα, μάζεψε τα μπολ από το τραπεζάκι.

Η κόρη μου στην ουσία δε μου μιλούσε ποτέ πια. Ποτέ δε με αποκαλούσε «μαμά», ποτέ δε μου απευθυνόταν. Κάποια στιγμή ένας σπόρος σιωπής έπεσε ανάμεσά μας και φύτρωσε ψηλά και γύρω και μεταξύ μας, ώσπου έγινε σχεδόν αδύνατο να πούμε το οτιδήποτε. Τις περισσότερες φορές, μου μιλούσε διαμέσου της Νίσα. Οι λιγοστές κουβέντες μας ήταν διεκπεραιωτικές.

Κοίταξα τη Νίσα που έγλειψε μια χαρτοπετσέτα και σκούπισε έναν λεκέ από το τζιν της Αλίκης κι έπειτα πήγε τα μπολ και τα κουτάλια στην κουζίνα. Ίσως να έφταιγε το αλκοόλ, ή η εκδρομή στο Τρόοδο, μα ήμουν πιο κουρασμένη απ' ό,τι συνήθως, ένιωθα ένα βάρος στο κεφάλι και στα άκρα μου. Δήλωσα ότι θα πηγαίνα για ύπνο νωρίς. Αποκοιμήθηκα αμέσως και ούτε καν άκουσα τη Νίσα να βάζει την Αλίκη να κοιμηθεί.

Τιάννης

Τη νύχτα που η Νίσα εξαφανίστηκε, προτού καν συνειδητοποιήσω ότι είχε φύγει, είχα δει στο δάσος ένα αγρινό. Το θεώρησα παράξενο. Αυτά τα πανάρχαια πρόβατα, που αποτελούν ντόπιο είδος, είναι άγρια και σπάνια. Επειδή λαχταρούν τη μοναχικότητα, συνήθως περιφέρονται σε απομονωμένα μέρη των βουνών. Δεν είχα ποτέ μου δει κανένα στα πεδινά, ούτε τόσο ανατολικά. Για την ακρίβεια, αν έλεγα ότι είδα αγρινό στην ακτή, κανείς δε θα με πίστευε· θα γινόταν είδηση σε όλη τη χώρα. Έπρεπε να το πάρω χαμπάρι τότε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Καιρό πριν, κατάλαβα ότι μερικές φορές η γη σου μιλά, βρίσκει έναν τρόπο να περάσει ένα μήνυμα αρκεί να κοιτάς και να ακούς με τα μάτια του παιδικού σου εαυτού. Αυτό ήταν κάτι που μου δίδαξε ο παππούς μου. Εκείνη όμως τη μέρα στο δάσος, τη στιγμή που είδα το χρυσαφένιο αγρινό, το είχα ξεχάσει.

Άρχισε με ένα τριζίμο στα φύλλα και στο χώμα. Ένα πρωινό στα τέλη του Οκτώβρη. Είχα επιστρέψει από το μάζεμα των πουλιών. Είχα πάει με το αυτοκίνητο προς την ακτή, δυτικά της Λάρνακας, κοντά στο Αλεθρικό και τον Άγιο Θεόδωρο όπου υπάρχουν άγρια ελαιόδεντρα, χαρουπόδεντρα και φυτείες από πορτοκαλιές και λεμονιές. Υπάρχει επίσης ένα δάσος με πυ-

κνές ακακίες και ευκαλύπτους – ένα εξαιρετικό σημείο για κυνήγι με ξόβεργες. Αξημέρωτα, έστησα τις ξόβεργες – καμιά εκατοστή, σε στρατηγική θέση, εκεί όπου τα πουλιά έρχονται για να φάνε μούρα. Έκρυσπα επίσης ανάμεσα στα δέντρα συσκευές που έπαιζαν ηχογραφήσεις με καλέσματα πουλιών για να δελεάσω τη λεία μου. Έπειτα βρήκα ένα απόμερο πόστο και άναψα φωτιά.

Έφτιαξα σούβλες από λιόκλαδα και έψησα χαλούμι και ψωμί. Είχα ένα παγούρι με δυνατό καφέ στον σάκο μου και ένα βιβλίο για να περνάει η ώρα. Δεν ήθελα να σκέφτομαι τη Νίσα, τα πράγματα που μου είχε πει το προηγούμενο βράδυ, τη βλοσυρή όψη της όταν έφυγε από το διαμέρισμά μου, το σφίξιμο στους μύς του σαγονιού της.

Τέτοιες σκέψεις φτεροκοπούσαν γύρω μου μαζί με τις νυχτερίδες και τις έδωξα μακριά, μία προς μία. Ζεστάθηκα, έφαγα και απόμεινα ν' ακούω το τραγούδι των πουλιών μες στο σκοτάδι.

Μέχρι στιγμής, ήταν ένα κανονικό κυνήγι.

Αποκοιμήθηκα δίπλα στη φωτιά και ονειρεύτηκα ότι η Νίσα ήταν καμωμένη από άμμο. Διαλύθηκε εμπρός μου σαν κάστρο στην ακρογιαλιά.

Ο ανατέλλων ήλιος ήταν το σινιάλο μου. Ήπια μια τελευταία γουλιά καφέ για να ξυπνήσω εντελώς και πέταξα τον υπόλοιπο στη φωτιά, ύστερα ποδοπάτησα τις τελευταίες φλόγες και ξέχασα το όνειρο. Τα δέντρα άρχισαν να σαλεύουν, να ξυπνάνε. Συνήθως βγάζω πάνω από δύο χιλιάδες ευρώ με κάθε κρέμασμα, κι αυτό ήταν ένα απ' τα καλά – καμιά διακοσαριά μαυροσκούφηδες είχαν κολλήσει στις ξόβεργες. Αξίζουν περισσότερο από το βάρος τους σε χρυσάφι. Μικροσκοπικά ωδικά πτηνά μεταναστεύουν από την Ευρώπη στην Αφρική για να γλιτώσουν από τον χειμώνα. Πετούν από τα δυτικά, πάνω από τα βουνά, κάνοντας μια στάση εδώ στο νησί μας προτού κατευθυνθούν στη θάλασσα, προς την Αίγυπτο. Την άνοιξη, κάνουν το ταξίδι της επιστροφής, ερχόμενα από τη νότια ακτή. Είναι τόσο μικρά, που

δεν μπορούμε να τα πυροβολήσουμε. Κι είναι κι υπό εξαφάνιση, προστατευόμενο είδος.

Πάντοτε φοβόμουν σ' αυτό το σημείο, έριχνα ματιές πίσω μου, ανησυχώντας ότι αυτή τη φορά θα με έπιαναν και θα με έβαζαν φυλακή. Θα την είχα βάψει για τα καλά. Αυτή ήταν πάντοτε η αδυναμία μου – ο φόβος, το άγχος που ένιωθα προτού σκοτώσω τα πουλιά. Το δάσος όμως ήταν ήσυχο, δίχως κανέναν ήχο από βήματα. Μονάχα το τραγούδι των πουλιών και το αεράκι ανάμεσα στα κλαδιά των δέντρων.

Έβγαλα από τη βέργα ένα από τα κολλημένα πουλιά, απομακρύνοντας απαλά τα πούπουλά του από την κόλλα. Είχε προσπαθήσει επίμονα να ελευθερωθεί, απ' ό,τι φαινόταν. Όσο πιο πολύ προσπαθούν να δραπετεύσουν, τόσο πιο πολύ κολλάνε. Το κράτησα στις χούφτες μου και ένιωσα τη μικροσκοπική καρδούλα του να χτυπά ξέφρενα. Δάγκωσα τον λαιμό του για να βάλω ένα τέλος στο μαρτύριό του και το πέταξα, ξεψυχημένο, μέσα σε μια μεγάλη μαύρη σακούλα σκουπιδιών. Αυτός είναι ο πιο συμπονετικός τρόπος να τα σκοτώνεις – μια σβέλτη, βαθιά δαγκωνιά στον λαιμό.

Είχα γεμίσει την πρώτη σακούλα και άρχιζα να αφαιρώ τα πούπουλα και τα μούρα από τις ξόβερρες με τα χείλια μου ώστε να τις ξαναχρησιμοποιήσω, όταν άκουσα το τριξίμο των φύλλων.

Γαμώτο. Πάγωσα για μια στιγμή και κράτησα την ανάσα μου. Σάρωσα τον χώρο γύρω και να σου το, μέσα σ' ένα ξέφωτο ανάμεσα στους θάμνους. Το αγρινό με κοιτούσε ήρεμα. Έστεκε μες στις ψηλές σκιές των δέντρων και μονάχα μόλις άλλαξε το φως είδα το πιο εξωπραγματικό: αντί για φαιοκόκκινη ως συνήθως, η κοντότριχη προβιά του ήταν χρυσαφένια· τα στριφογυριστά του κέρατα μπρούντζινα. Τα μάτια του είχαν ακριβώς το ίδιο χρώμα με της Νίσα – μάτια λιονταριού.

Νόμιζα πως ονειρευόμουν, πως μάλλον με πήρε ο ύπνος πλάι στη φωτιά.

Έκανα ένα βήμα προς τα εμπρός και το χρυσό αγρινό έκα-

νε ένα βηματάκι προς τα πίσω, μα η στάση του παρέμεινε ευθυτενής και αγέρωχη, τα μάτια του καρφωμένα στα δικά μου. Με αργές κινήσεις, μετακίνησα τον σάκο από τους ώμους μου και έβγαλα ένα κομμάτι φρούτο. Το αγρινό έσυρε τα πόδια του και χαμήλωσε το κεφάλι ώστε τα μάτια του τώρα να κοιτάζουν προς τα εμένα, μισο-δύσπιστα, μισο-απειλητικά. Έβαλα τη φέτα ροδάκινο στη χούφτα μου και τέντωσα το χέρι μου. Έμεινα έτσι, ακίνητος σαν δέντρο. Ήθελα να πλησιάσει.

Αντικρίζοντας την ομορφιά του προσώπου του, μου ήρθε μια ανάμνηση, κοφή και καθαρή. Τον προηγούμενο Μάρτη, η Νίσα κι εγώ είχαμε πάει στα βουνά του Τροόδους. Της άρεσε να πηγαίνει μεγάλους περιπάτους τα πρωινά όταν δε δούλευε. Συχνά ερχόταν μαζί μου στο δάσος να μαζέψειμανιτάρια, άγρια σπαράγγια, μολόχες ή σαλιγκάρια. Εκείνη τη μέρα, ήθελα να δω αν θα καταφέραμε να εντοπίσουμε ένα αγρινό, ήλπιζα ότι θα βλέπαμε κάποιο στα βάθη του δάσους ή στις παρυφές των βουνών, στο κατώφλι τ' ουρανού. Βρισκόμασταν τόσο ψηλά κι εκείνη γλίστρησε το χέρι της στο δικό μου.

«Ψάχνουμε για ένα πρόβατο, λοιπόν;» είπε.

«Στην ουσία, ναι».

«Έχω δει μπόλικά πρόβατα». Ένα περιπαικτικό χαμόγελο διαγραφόταν στα μάτια της.

«Σου είπα, δε μοιάζει με πρόβατο! Είναι ένα υπέροχο πλάσμα».

«Μάλιστα. Ψάχνουμε ένα πρόβατο που δε μοιάζει με πρόβατο». Κρατούσε το χέρι της πάνω απ' τα μάτια, σαρώνοντας την περιοχή γύρω, κάνοντας τάχα πως κοιτάζει.

«Ναι», είπα, ψυχρά.

Αυτό την έκανε να γελάσει και το γέλιο της δραπέτευσε στον ανοιχτό ουρανό. Ένιωσα εκείνη τη στιγμή ότι την ήξερα από πάντα.

Είχαμε περιπλανηθεί ώρες ολόκληρες και πάνω που ήμασταν έτοιμοι να επιστρέψουμε, καθώς έπεφτε το βράδυ, ξαφνικά διέκρινα ένα να στέκεται στην άκρη ενός απότομου γκρεμού.

Ήταν θηλυκό μάλλον, καθώς είχε στριφογυριστά κέρατα αλλά όχι χαιτή με τραχύ τρίχωμα κάτω απ' τον λαιμό του. Το έδειξα με το δάχτυλο για να το δει η Νίσα.

Το αγρινό μάς είδε και μας αντίκρισε κατάματα.

Η Νίσα το χάζεψε με θαυμασμό. «Είναι τόσο όμορφο», είπε. «Μοιάζει με ελάφι».

«Σου το είπα».

«Καθόλου με πρόβατο».

«Βλέπεις;»

«Το τρίχωμά του είναι τόσο απαλό και καφετί... και έχει τόσο ευγενική έκφραση. Είναι λες και θα μας μιλήσει. Δε μοιάζει σαν να θέλει κάτι να πει;»

Δεν απάντησα παρά έμεινα να κοιτάζω τη Νίσα που κοιτούσε το ζώο, με το πρόσωπό της να λάμπει από περιέργεια.

Στα μάτια της υπήρχε μια λάμψη, λες και τα χρώματα του δάσους ακτινοβολούσαν μέσα τους, λες και κάποια μυστική ενέργεια, κάποιο ευκίνητο ζώο που κρυβόταν ανάμεσα στα δέντρα, είχε ζωντανέψει ξαφνικά. Άφησε το χέρι μου και έκανε μερικά βήματα προς το αγρινό. Παραδόξως, αυτό απομακρύνθηκε από το χείλος του γκρεμού και ήρθε λίγο πιο κοντά. Δεν είχα δει ποτέ μου κάποιο να πλησιάζει άνθρωπο. Η Νίσα ήταν τόσο προσεκτική έτσι όπως τέντωσε το χέρι της, όπως περίμενε το ζώο. Μα είχε μια ένταση. Το έβλεπες στα μάτια της: φλέγονταν από μια συγκίνηση που δεν αναγνώριζα.

Τη στιγμή εκείνη ένιωσα να με χωρίζει τόσο μεγάλη απόσταση από εκείνη και το ζώο, σαν να μοιράζονταν κάτι που εγώ δεν μπορούσα να κατανοήσω.

Ωστόσο την επόμενη στιγμή γύρισε και με φίλησε. Το φιλή της ήταν απαλό.

Τώρα, ξημερώματα στο δάσος, και η ανάμνηση εκείνη μου προκάλεσε έναν οξύ πόνο στην καρδιά. Το αγρινό με κοίταζε, καθη-

λωμένο, ταλαντεύοντας το κεφάλι του ελαφρά, βγάζοντας έναν ήχο που έμοιαζε με ερώτημα. Ένα ερώτημα με μια μόνο λέξη.

«Δε θα σου κάνω κακό», είπα και συνειδητοποίησα ξαφνικά πόσο δυνατή ακούστηκε η φωνή μου στο δάσος, πόσο τάρραξε τη γαλήνη. Το αγρινό κούνησε το κεφάλι κι έκανε άλλο ένα βήμα πίσω.

«Συγγνώμη», του είπα, αυτή τη φορά σιγανά.

Για πρώτη φορά, τράβηξε το βλέμμα του. Έμοιαζε να ξεποταίνει τα μάτια του στον κουβά με τα πουλιά δίπλα μου.

«Ασφαλώς», είπα. «Δε σε κατηγορώ. Είμαι στην ουσία ένας δολοφόνος που σου προσφέρει ένα ροδάκινο». Γέλασα λιγάκι, με την ειρωνεία του πράγματος, λες και το αγρινό θα εκτιμούσε το καλαμπούρι.

Πέταξα μια φέτα απ' το φρούτο στο χώμα και αυτή τη φορά πισωπάτησα, αποσύρθηκα στις σκιές και στα δέντρα. Εξακολουθούσα να κοιτάζω αποκεί για λίγο ακόμα το αγρινό, αυτό το απίστευτο πλάσμα, τόσο δυνατό και συνάμα τόσο πανέμορφο. Έμεινε εντελώς ασάλευτο, ύστερα κοίταξε κάτι στα αριστερά του, γύρισε και απομακρύνθηκε, μέσα στο δάσος. Έβγαλα τα υπόλοιπα πουλιά από τις ξόβερρες όσο πιο γρήγορα μπορούσα, ώστε να γυρίσω σπίτι και να βρω τη Νίσα. Ανυπομονούσα να της πω τι είχα δει. Ήλπιζα πως ίσως αυτή η ιστορία με το αγρινό να την έκανε και πάλι να λάμπει.

Διασχίζει τον κόσμο μας αθέατη.
Φροντίζει τα παιδιά μας, καθαρίζει τα σπίτια μας.
Τη φωνή της δεν την ακούμε. Έχει μια ιστορία να πει.
Εσύ θα την ακούσεις;

Η Νίσα έχει περάσει ωκεανούς ολόκληρους προκειμένου να προσφέρει ένα μέλλον στο παιδί της. Τη μέρα φροντίζει την κόρη της Πέτρας. Τη νύχτα αναλαμβάνει χρέη μητέρας για το δικό της κοριτσάκι από τη φωτεινή οθόνη ενός τάμπλετ. Ο εραστής της Νίσα, ο Γιάννης, είναι λαθροκυνηγός. Κυνηγά μικροσκοπικά ωδικά πτηνά που κάνουν στάση στην Κύπρο στην πορεία τους προς την Αφρική για να ξεχειμωνιάσουν. Τα όνειρά του για μια καινούργια ζωή, και για τον γάμο του με τη Νίσα, γίνονται θρύψαλα όταν εκείνη εξαφανίζεται. Κανείς δε νοιάζεται για την εξαφάνιση μιας οικιακής βοηθού, πέρα από την Πέτρα και τον Γιάννη. Καθώς ξεκινούν να αναζητούν τη Νίσα, συνειδητοποιούν πόσο λίγα πράγματα γνωρίζουν για εκείνη. Αυτά που θα ανακαλύψουν θα τους αλλάξουν εντελώς.

Με φόντο τον τόπο καταγωγής της, την Κύπρο, η Κρίστι Λεφτέρι έχει δημιουργήσει μια δυνατή, λυτρωτική ιστορία για την απώλεια, τον θρίαμβο του ανθρώπινου πνεύματος και την άσβεστη αγάπη μιας μητέρας για το παιδί της.

Η Λεφτέρι είναι μια εκπληκτική υφάντρα ιστοριών, που μιλά για τον κόσμο με χιούμορ και συμπόνια. Διαθέτει τολμηρή φαντασία και κοινωνική ευαισθησία, ενώ χάρη στο ύφος της η αφήγηση είναι πειστική από την αρχή ως το τέλος. Είχα αγωνία ως την τελευταία σελίδα.

DALJIT NAGRA, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ.ΣΗΣ: 25962